

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Radičijade.

Radič se je vrnil iz matjuške Moskve. Zdaj straši zopet v vsej naši javnosti, pri gostilniških omizjih, v časopisih, povsod. Brez Radiča že ni več političnega govora celih pet let, Radič je ključ k vsakokratni politični situaciji.

Umljivo je, da ta enfant terrible ni močna stran današnje vlade, samoumevno je, da vidi opozicija v njem svojega neprostovoljnega zaveznika, nekako čudno pa je, da je njegov prihod konsterniral del javnosti in časopisja. Ta javnost vidi radi Radičevega povratka, kako se majoje stebri države, govori o razpadu in razkroju družbe in sedanega polit. in celo družabnega reda, in kliče v 12. uri močno roko na pomoč.

Vprašamo se: ali zasluži ta salonski seljak toliko papirnatega strahu, ali je res živa potenca, pred katero se je tresti za narodno edinstvo in državno svobodo? S katerimi dejanji je pokazal, da je zares ona zla sila, kakor se slika? Častihlepni mož je z mojstrsko aranžirano demagogijo med nepolitičnimi masami, demoraliziranimi v večletnem doživljanju vojnih grozot, znal vzbuditi kolektivno sugestijo, da je nastopila za hrvatskega kmeta brezdržavna zlata svoboda, ko bo prost vseh žandarjev, vseh davkov in javnih bremen le uživati, uživati in zopet uživati. S to sugestijo je spretno spojil romantične tradicije o posebnih zgodovinskih misli hrvatskega naroda, razdružil v hitrem ujedinenju razžaljene historizme, porabil socialno neuravnanost srednjih slojev po vojni za sebe s tem, da je vzroke napravil drugim na rame, proglasil Beogradu svoj »non possumus« in malo porovaril na lajvnem in skrite.

Vprašamo se nadalje, ali ni pri danih razmerah že pred pol stoletjem bilo na 5 prstih izračunati, da bo eventualno ujedinenje izzvalo hrvatski separatizem? Ali ne srečujemo v zgodovini po vseh državnih unifikacijah, pa naj so se izvršile že nasilno ali dobrovoljno, organizirana separatistična gibanja, ali ni to nekaj čisto človeško naravnega, ali bi morda obratni slučaj ne bil bolj zagonečen? Saj Jugoslavija tudi danes ni nikakršna izjema. Romunija ima trd posel s sedmograškimi nacionalci, Čehi imajo Hlinko z njegovim pittsburskim protokolom, Poljaki svoje »Wyzwolenie«, ki je prvi pendent našemu radičijizmu. Kakšne nevarnejše separatizme je morala premagati Anglija po spojitvi s Skotsko, Italijo po svoji združitvi in Španija, ki še do danes ni znala obračunati popolnoma z njimi. In vendar stoji vse te države trdno in noben new-yorški žid se pri načrpu državnih papirjev ne zmeni za takšne regionalne trgovlavo, ki so zgodovinski produkt pri vsakem tvorjenju večjih kolektivnih enot. Podobno se zdi Radič danes gospodar naše državne eksistence, ker ga vidimo v tesni perspektivi dan za dnem na našem kampanilskem obzorju, za sto let pa se ga bo zgodovinar spomnil morda še s kakšnim drobnim stavkom kakor »sicer je neki seljački voditelj z imenom Radič nekaj let vodil abstinenčno politiko, s katero je nehote le pospešil redno parlamentarno delo, v ostalem pa je šel konzolidacijski razvoj neovirano svojo pote.

Toda Radič je šel v Moskvo in priglasi svojo kompanijo k tretji internacionali! Ali to mar ni maksimum politične impertinence, nad vse jasna veleizdaja? Ali ne tihotapi v deželo prepovedane nazore o državi in družbi in ali ni največja nevarnost, da se zboljševizira mlada Jugoslavija in zatone v povestnici?

Ravno ta strah je največja abotnost, na katero naltavamo tako često. Glupih incidentov, ki jih ni težko uporabiti za dokazilna sredstva o bližajočem se razvratu, je danes v vsaki evropski državi na legione in na legione jih najdemo po vseh vojnih in socialnih katastrofah. Toda pogoji, pod katerimi so mogli boljše stvari v oktobru 1917 udeležiti svojo razredno državno koncepcijo, so edinstveni in notranje ruske razmere takšne, da jim ni najti vzporednosti. Današnja politična konfiguracija Srednje Evrope je po mednarod-

Izjava Nikole Pašića.

Beograd, 13. avgusta. Tik pred koncem včerašnje seje je podal Nikola Pašić v imenu svoje stranke in samostojnih demokratov sledečo izjavo:

Prejšnji koalicijski kabinet je bil na stališču krepitve narodnega edinstva in utrjevanja nacionalne skupnosti in je bil prepričan, da je treba v tej smeri voditi nadaljno politiko države in jo tako obvarovati pred vsako nevarnostjo plemenskega separatizma in komunističnega preobrata.

V svoji deklaraciji je vlada g. Davidovića proglasila sklep, da bo šla drugim potem, ni pa povedala, kaka bo smer njene politike niti kaka jamstva nudi, da ne bo sprememba politike v nevarnost za edinstvo in obstoj države. Vlada g. Davidovića je pozabila, da je razdelitev države po plemeni nemožna, ker se ne da potegniti zgodovinskih mej, ki so itak z vojno uničene.

Tudi načela samoopredeljenja ni mogoče v celoti uporabiti, ker bi potem imela vsaka vas, vsak okraj pravico, da se opredeli. Nastale bi tako države, ki ne bi moge živeti.

Vlada g. Davidovića se dalje naslanja na stranke, ki niso podale niti najmanjšega dokaza, da so zavrgle svoje protustavno stališče. Te stranke niso pokazale dobre volje in one nočejo vpoštevati onih velikih žrtev, ki so dale sedanjo svobodo in edinstvo. To pomeni, da je vlada g. Davidovića popolnoma kapitulirala na škodo življenjskih interesov Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ta kapitulacija pa je opasna za bodočnost naše svobodne države.

Poleg tega se opira Davidovičeva vlada na tisto politično skupino, ki je v vladinem bloku najmočnejša. Od te je namreč odvisen obstanek vlade. Glavni

odbor te skupine je na svoji seji dne 3. avgusta letos odobril vstop HRSS v kmečko internacionalo v Moskvi. Ta internacionala pa je privesek komunistične III. internacionale. HRSS se je torej pregrešila zoper zakon o zaščiti države, ki ne dopušča delovanja komunistične stranke pri nas. Vlada pa, ne le, da ni nastopila proti temu vstopu HRSS v internacionalo, marveč se je celo oslonila na pomoč radičevcev. Najodličnejši predstavniki evropskega javnega mnenja vidijo v tem činu HRSS ogrožitev balkanskega mira. S tem držanjem vlade napram Radiču niso samo v nevarnosti nacionalni interesi Južne Srbije, marveč cele države.

Molk poslancev HRSS glede prekratnih priprav s strani makedonskega komiteta ni napravil na Davidovičev kabinet nobenega razburiljivega vtisa, ker je smatrali, da Davidoviču ni do najelementarnejših državnih interesov.

Okrnjenje narodnega in državnega edinstva nalaga odgovornost sedanji vladi, ki se je sicer izrazila za sporazum, ni pa omenila sklepa na Krfu iz leta 1917, niti proglasa o ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 1. decembra 1918. Ustave sploh ne omenja, dasiravno je za njo glasovala nadpolovična večina poslancev in skupščini. Vsa ta dejstva vzbujajo upravičen sum, da gre tu za neki novi sporazum, ki ni v soglasju z navedenima sp. razumevanja. Radikalna stranka, kot najmočnejša stranka parlamenta, ne bo nikdar glasovala za tak sporazum. Radikalna stranka se vsled tega ne pridružuje zapuščini Davidovičevi vladi in le želi, da ta vlada čimprej zapusti državno krmilo, kar bo v interesu naroda in države.

Zasedanje skupščine odgodeno.

Beograd, 13. avgusta. Politična situacija v Beogradu se je sedaj razčistila. Vladna deklaracija je izglasovana s 169 : 114 glasovi. 18 poslancev opozicije ni glasovalo. Vlada je sedaj popolnoma svobodna in bo mogla neovirano vršiti svoje posle v skupščini.

Ker so seje narodne skupščine odgodene, bo sklicana prihodnja seja pisnim putem. Sedaj se opozicija pripravlja na novo energično borbo, ki jo bo na vodila na drug način. V tem zmislu sta se izjavila namreč Pašić in Pribevič.

DELO ZA SPORAZUM.

Beograd, 13. avgusta. Po seji skupščine je 200 poslancev zapustilo Beograd. Ostali poslanci se tudi pripravljajo na odhod. Vlada je včeraj ves dan razpravljala o Radičevih pogojih in pripravljala odgovor Radiču. Vlada bo po sklepu narodne skupščine delovala na sporazumu z Radičem. Maček je pripravljen kot kurir posredovati med Beogradom in Zagrebom, da bi prišlo do končnega sporazuma. Sporazum je potreben zato, ker hoče opozicija ovirati delo skupščine, kar bi se ji tudi posrečilo, če ne bo vladna večina razpolagala v skupščini s kompaktno večino.

ENERGIČEN NASTOP OPOZICIJE PROTI VLADI.

Beograd, 13. avgusta. Opozicija se pripravlja na energično borbo proti vladi. Pašić je imel jutraj sestanek s Pribevičem. Na sestanku se je ugotovilo, da šteje opozicija 130 poslancev in da morajo od sedaj naprej vsi poslanci zahajati na bodoče seje skupščine, da se na ta način ustvari najlutejša kampanija proti današnjemu režimu.

nih pogodbah tako tesno včlenjena v ves evropski sistem, gospodarske razmere že tako ustaljene in želja po trajnem miru v ljudstvu tako globoko ukoreninjena, da od raznih teh Radičevih pravzaprav ničesar več odvisno in da bi država, ki živi le od njihove milosti, morala že danaj razpasti. Kaj so hrvatski seljaki, ki vedo o sovjetskem sistemu nekaj manj kakor pa nič, proti dobro organiziranim, z veliko parlamentarno reprezentanco razpolagajočimi komunističnimi strankami v Nemčiji, Franciji, v Češkoslovaški? In vendar kakšne ničle so, kako brezmočni proti neizprosni razvoju k notranje-političnemu miru!

Niti od daleč nam ne pade v misel, reči kaj v Radičovo obrambo. Narod-

RADIČ STAVI POGOJE.

Beograd, 13. avgusta. Včeraj se je ves dan mudil v Beogradu dr. Maček, ki je prinesel iz Zagreba pogoje Radiča za nadaljno skupno delovanje. Maček je danes zjutraj odpotoval v Zagreb, da sporoči Radiču odgovor vlade. Prav tako so odpotovali danes vsi poslanci HRSS v Zagreb na današnjo sejo Hrvatskega narodnega zastopstva. Na tej seji se bo razpravljalo o političnem položaju in o pogojih za nadaljno podporo vlade.

NEZAUPANJE DR. MAČKA.

Beograd, 13. avg. Vaš dopisnik se je razgovarjal z Mačkom, ki je izjavil sledeče: Mi smo Davidoviču že davno povedali, da ne verujemo niti radikalom niti Jovanoviču. Nas so izučile izkušnje. Zato smo in bomo raje ostali z demokrati. Ako pa je Jovanovič pripravljen sodelovati v današnji vladi, potem naj nas o tem prepriča ter odstopi od g. Pašića in naj pride k nam. Ako pa Jovanovič tega noče storiti, bomo šli še nadalje z demokrati.

na nesreča je in tudi mi bi ne želeli nič bolj, nego da ga že vendar enkrat pogoltno grob zgodovinskega pozabljenja, ne moremo pa videti v njem onega fantoma, kakor se ga rado prikazuje. Presneto malo zaupanja v narodovo zdravje miselnosti in malo vere v trajnost državne naše organizacije je treba, da se temu manjkalnemu človeku pripisuje tako velika vloga in moč. Ako se kdo poslužuje Radiča kot političnega strašila za zasebne strankarske namene, ni videti v tem nič novega in posebnega, otroškemu počenjanju pa se nam zdi podobno, ako tudi napredni elementi ne morejo preko tega Rinaldinija in uganjajo te radičijade, ki jih nikakor noče biti ne konca ne kraja. rgn.

Uspeh Londonske konference zagotovljen.

London, 12. avgusta. Ker je francoski ministrski svet odobril celotno Herriotovo stališče, se je Herriot vrnil v London, kjer je imel takoj več razgovorov z vodilnimi nemškimi delegati. Zlasti se je v teh konferencah razpravljalo vprašanje izpraznitve Poruhra. Poroča se, da so Francozi predlagali, da se izvrši izpraznitev julija meseca prihodnjega leta, kar pa so Nemci odklonili in predlagali kot datum izpraznitve že prvi januar prihodnjega leta. Glede vojaške izpraznitve Poruhra je izjavila francoska delegacija, da bi bila Francija pripravljena izvesti to izpraznitev eno leto po tem, ko je stopil Dawesov načrt v veljavo. Delegati zavezniških držav sodijo, da bodo Nemci francoske pogoje sprejeli.

London, 12. avg. (Uradno poročilo.) Dela medzavezniške reparacijske konference so znatno napredovala. Na včerašnji dopoldanski seji sveta štirinajstotice je vladala atmosfera zaupanja in optimizma, ki je nastalo pred vsem vsled tega, ker so vsi odbori dokončali svoje delo in pa vsled zaupnice, ki jo je izrekel francoski ministrski svet Herriotu. Splošno vlada prepričanje, da bo sporazum o vojaški izpraznitvi Poruhra avtomatično rešil vprašanje odpoklica francoskih in belgijskih železničarjev, kajti njihova naloga je samo ta, da osigurajo povratek francoski in belgijski okupacijski armadi.

Pariška konferenca finančnih ministrov.

London, 12. avg. Konferenca finančnih ministrov zavezniških držav se sestane v Parizu isti dan, ko bo Londonska konferenca zaključena. Tej konferenci finančnih ministrov bo tudi prisostvoval ameriški delegat. Konferenca bo imela dve nalogi: 1. Razdeliti bo morala reparacijska plačila, ki so bila

vplačana od 10. januarja 1923 do 15. avgusta 1924 in 2. reparacijske vsote, ki bodo vplačane v prvem letu po izvajanju Dawesovega načrta. Se tekom konference se bodo pečali finančni strokovnjaki Anglije, Francije, Italije in Belgije s pripravami za splošen sporazum v vprašanju medzavezniških dolgov.

POMEMBEN GOVOR POSL. DIMITRIJEVIČA.

Beograd, 13. avgusta. V političnih krogih se živalno komentira govor radikalnega poslanca Dimitrijeviča, ki ga je imel včeraj v skupščini. V tem govoru je dejal poslanec Dimitrijevič, da je sedanja vlada nesposobna ustvariti sporazum, ker je v njej premalo Srbov. Trdno pa je prepričan, da bo prišlo do vlade, v kateri bo zastopana večina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sele ta vlada bo v stanu izvesti v resnici sporazum. Ker je poslanec Dimitrijevič znan kot pristaša Jovanovića, se sklepa, da je govoril Dimitrijevič z vednostjo Jovanovića, kar bi pomenilo, da bi bil Jovanovič pripravljen sodelovati v taki vladi.

NASPROTJA MED JOVANOVIČEM IN DELOM RADIKALNIH POSLANCEV.

Beograd, 13. avg. Na včerašnji seji Narodne skupščine je prišlo do ponovnih napadov nekaterih radikalnih poslancev na predsednika skupščine g. Jovanovića. Z ozirom na te napade je izjavil dr. Peleš Jovanoviču, da imajo radikali slej ko prej vanj zaupanje. Če je prišlo do kakih nasprotstev, potem so to samo posledica boja radikalov proti današnji vladi, ki hoče uvesti v skupščino za nje ugodne novotarije.

OPOZICIJA IZDELALA NAČRT ZA POBIJANJE KORUPCIJE.

Beograd, 13. avgusta. Za radikalni in samostojni demok. klub sta g. Grisogono in vlada Andrić izdelala načrt zakona za pobijanje korupcije in za zopetno vzpostavitev uradne dolžnosti. Ta zakon obsega 11 členov in je narejen po istem principu, kakor češkoslovaški zakon za pobijanje korupcije. Zakon je zelo strog in so v njem kvalificirani vsi deli korupcije. V tem zakonu se predvideva vse to, kar ni v kazenskem zakoniku, in se ta zakon nanaša na vse osebe. V prvi vrsti se nanaša zakon za pobijanje korupcije na ministre, poslance in državne uradnike. V spremnem pismu sta zasnovalca zakonskega načrta obrazložila potrebo tega zakona. Vašemu dopisniku je Grisogono izjavil sledeče: Nova vlada izjavlja v svojem programu, da bo najstrožje pobijala korupcijo, opozicija pa je pred vsem izdelala zakonski načrt o pobijanju korupcije, da se vidi, kdo je lopov. Vsi opozicijski govorniki so včeraj na seji skupščine naglašali, da je bil silnoči ta zakonski načrt predan predsedniku skupščine. To je napravilo zelo dober utis.

VELIKA EKSPLOZIJA DINAMITA.

Brescia, 13. avgusta. Včeraj ob 14.30 je zletelo v zrak veliko dinamita v Harte di Rocca. Eksplozija je bila strahovita. Dosedaj so izvelkli dve trupli.

PRIHOD ANGLEŠKE ESKADRE V TRST.

Trst, 13. avgusta. Danes ob 7.15 je prispela v tržaško luko angleška eskadra, ki šteje 19 ladij in sicer 18 torpedovk in 1 večjo ladjo. Na obrežju je eskadro pričakovala velika množica radovednežev. Vse ladje razen večje ladje Saud Kurst, ki je na odprtem morju, so zasidrane v pristanišču. Na krov torpedovke Stuart se je podal vodja angleške konzulata v Trstu Salvatori. Popoldne bodo izmenjani obiski poveljnikov in zastopnikov mestnih oblasti. Sprejemne slavnosti bodo trajale več dni. Jutri bo priredila tukajšnja angleška kolonija častnikom svečan sprejem v hotelu Savoia, zvečer pa se vrši na krovu torpedovke Stuart ples, ki ga prirede častniki angleške eskadre na čast zastopnikom italijanskih oblasti. Trst, 13. avgusta. Dne 16. t. m. priredi tukajšnje novinarsko združenje slavnostno prireditev častnikom angleške eskadre. V ponedeljek zvečer bo v mestnem vrtu svečan sprejem.

NAPAD EGIPČANOV NA ANGLEŠKO KONJENICO.

Rim, 13. avgusta. Agencija »Havas« poroča iz Kaira, da so egipčanski vojniki, ki so delali na železniški progi, pri Akbari v Sudanu napadli angleško konjenico. Po hudem boju so bili Egipčani premagani in so pustili na bojišču 10 mrtvih in 9 ranjenih.

GLEDALIŠČE V MANTOVI POGO-RELO.

Mantua, 13. avgusta. Danes ob 3.15 je pogorelo do tal največje gledališče v Mantui Lois Gonzada. Vsaka gasilna akcija je bila zaman.

SILNA RUDNIŠKA NESREČA NA JAPONSKEM.

Tokio, 13. avgusta. V rudniku Idyama v pokrajini Tukisima je prišlo do silovite eksplozije. Dosedaj so ugotovili 12 mrtvih. Smatrajo, da je zasutih še nekaj rudarjev.

Borzna poročila.

Beograd, 13. avgusta. Dunaj 11.42, Pariz 448, New York 80.75—80.95, Praga 239.25—239.50, Milan 362—364, London 366—366.50, Curih 15.25—15.28.
Zagreb, 13. avgusta. Dunaj 11.28—11.48, Trst 362.50—365.50, Pariz 445—450, New York 80.25—81.25, Praga 238.25—241.50, London 365.50—366.50, Curih 15.26—15.36.
Curih, 13. avgusta. Beograd 6.50, Dunaj 47.75, Trst 23.85, Pariz 29.40, New York 530, Praga 16.65, London 24.05.
Trst, 13. avgusta. V prostem prometu: Beograd 27.40—27.45, Dunaj 311—313, Pariz 122.75—123.75, New York 22.10—22.1750, Praga 65.50—66, London 155—175, Curih 418—419.
Dunaj, 12. avgusta. Beograd 880, Trst 32.14, Pariz 4032, New York 70935, Praga 2103, Curih 13405.

Do občinskih volitev.

Maribor, 12. avgusta.

V nedeljo 10. t. m. so se vršile v velikem delu mariborske oblasti že dolgo pričakovane nove občinske volitve. Kakor pri letošnjih občinskih volitvah v ljubljanski oblasti, tako je bila tudi slika v mariborski zelo pestra. Kdor bi hotel iz doseženih rezultatov sklepati o napredovanju ali nazadovanju te ali one politične stranke, bi si nadel zelo težko in tudi docela neizvedljivo nalogo. V ogromni večini občin so bile kandidatne liste sestavljene tako heterogeno pod takimi zamotanimi naslovi, da jih lahko smatrajo za svoje tako naprednjaki, ko tudi SLS in v nekaterih slučajih celo Nemci in drugi.

Kakor po prejšnjih volitvah drugod v Sloveniji, tako pišejo tudi po teh nekateri napredni listi, da so naprednjaki zelo napredovali in klerikalci nazadovali, klerikalci pa zopet narobe. Prav imajo oboji, ker se na podlagi vseh teh pestrih kombinacij ne da dognati ne za ene ne za druge, če lažejo ali če pišejo resnico. Kolikor se izid da kontrolirati realno, je pač gotovo, da so v nekaterih občinah, v prvi vrsti v večjih, naprednjaki res napredovali, toda v veliki večini teh naprednih občin so napredovali le kot naprednjaki, to je, radi tega, ker so nastopili več ali manj skupno in ne kot ta ali ona posamezna stranka in ne pod strankarsko, ampak pod čisto nevtralno firmo. To napredovanje za skupščinske volitve torej nima veliko pomena, kvečjemu ima pomen seveda tedaj, če bi se šlo tudi v skupščinski volilni boj združeno. Še bolj je brez pomena napredovanje naprednjakov oziroma demokratov v onih občinah (Slovenska Bistrica, Šoštanj itd.), kjer so se združili z Nemci. Premagan je tu res en sovražnik, ojačan, vsaj moralno, pa je s tem drugi, še večji. Zato bi pač lahko z večjim veseljem pozdravili v teh krajih zvezo Slovencev, ne glede na strankarsko naziranje, kakor pa zvezo enega dela Slovencev z Nemci proti drugemu delu Slovencev. Isti greh pa so zagrešili v enaki in morda še večji meri tudi klerikalci (Sv. Lenart v Slov. gorah, Ormož itd.).

Prav tako gotovo kakor napredova-

nje naprednjakov v nekaterih občinah, je pa tudi vstrajanje SLS v drugih občinah. Res je, da klerikalci tokrat niso dobili tako impozantnega števila glasov kakor pri lanskih skupščinskih volitvah, toda veselje, ki bi ga kovali iz tega, bi bilo zelo na slabih nogah. Kakor v strategiji, tako je tudi v politiki zelo nevarno in skrajno škodljivo podcenjevati svojega nasprotnika. Zato priznajmo odkrito, da so pri teh volitvah prevladovali čisto vse drugi in ne strankarski motivi in da je SLS ohranila vendar ogromno večino svojih starih postojank in to zelo zelo mnogo, posebno manjših kmečkih občin, brez boja in brez volitev, ker so bile vložene samo njene liste, brez nasprotnih.

Najbolj razveseljivo pri teh volitvah je pač to, da Nemci, oziroma nemčurji, niti tam, kjer so nastopili, niso dobili niti absolutne niti relativne večine. Izjemo tvori samo Sv. Lovrenc na Pohorju, kjer so Nemci po krivdi SLS dobili 8 odbornikov, socialisti (večinoma tudi Nemci in nemškutarji) 4 in SLS le 5. Povsod drugod so Nemci temeljito pogoreli. V Konjicah, kjer je bila nevarnost največja, je bila nemška lista radi potvorbe nekega podpisa razveljavljena. Ravno tako so se tudi Radičevci, ki so nastopili ponekod v Haložah, odrezali bolj slabo.

V celoti pa so tudi te, kakor vsake dosedanje volitve v našem severnem ozemlju pokazale po svojih velikih spremembah v nekaterih občinah, da strankarsko prepričanje tu ni tako silno opredeljeno kakor v ljubljanski oblasti in da bi napredne stranke s složnim delom, in kar je najvažnejše, s pravim, pravilnim in sistematičnim delom — lahko mnogo dosegle; celo več kakor bi si kdo mislil. Ali — in ta ali je ravno usoden — naša inteligenca, ki bi morala v prvi vrsti vršiti to delo, za to nima niti dovolj pravega smisla, niti razumevanja, niti volje. In še to, kar se dela, se dela povečini brez sistema in brez prave metode; zato so tudi dejanski uspehi le bolj slučajni in trenutni in prav nezanesljivi temelj za večjo in trdnješo politično zgradbo.

Slovanski svet.

RUSIJA.

Kako je v Sibiriji. Zetev kaže dobro in je sploh Sibirija z živili dobro založena. Sovjeti se zato trudijo, da bi spravili sibirske zaloge v Rusijo. To pa je zelo težavno, ker je sibirska železnica v zelo slabem stanju. Pač na so se že pojavili razni verziški iz Rusije, ki spravljajo sibirsko žito v Rusijo. Ti verziški so tudi prepredili večje padanje cen živil v Sibiriji. Ker vlada v zapadni Sibiriji velika preobilica vseh vrst živil, so padle cene globoko pod cene mirnega časa. Politično življenje v Sibiriji je mirno. Vsi veliki deljavi je sovjetska vlada utriela le ob železnici. Po vaseh komunistov sploh ni. Vsi vaški so vti so v rokah dobrih posestnikov, takozvanih kulakov. Tudi med sibirskim uradnistvom je polno »bellh« in komunisti se pritožujejo v Moskvo, da ti uradniki odkrito agitirajo za carja. Z davki ni Sibirija preobremenjena. Sibirskva vs živi svoje posebno življenje, ki se je malo razlikuje od predvojnega. Vojke je v zapadni Sibiriji le malo in v tem je vzrok, da so razmere »svobodnejše«. V vzhodni Sibiriji je položaj drug. Tu je rdeča armada zelo številna in vasi se nahajajo popolnoma pod vlado komunistov, ki se navadno rekrutirajo iz najslabših elementov. Kontribucije, respresalije in nasilja so na dnevnem redu in beseda preobilica živil je nepoznana. Vladivostok je tipično sovjetsko mesto. Trgovina je izumrla in industrije ni. Silno razvijajo komunisti agitacijo med drugorodnimi plemeni, zlasti med Korejci in Japonci. Korejcem, katerih je v Vladivostoku do 50.000, govore, da je treba Korejo odtrgati od Japonske. Japonci pa skušajo pridobiti za revolucijo na Japonskem. Vendar imajo komunisti na Japonskem dosti uspehov, dočim je propaganda med Korejci bolj

uspešna, ker sovražijo Korejci strastno Japonce.

Iz predzgodovine angleško-ruske trgovinske pogodbe. Malo pred zaključkom angleško-ruskih trgovinskih pogajanj je odpotoval Rakovski na aeroplan iz Londona v Moskvo, kjer je imel več sej s sovjetskimi diplomati. Med temi sta namreč v zadnjem času nastali dve struji, levčarska in desničarska. Levčarska struja tvorijo člani komunistične internacionale, dočim so desničarji sovjetski poklicni diplomati in pa vsi komunisti bolj praktičnih nazorov. Na seji se je Rakovski silno pritoževal, da ne more doseči prvih uspehov, ker se v pogajanja vedno vmešava komunistična internacionala in dobiva on tako stalno nasprotujoča si navodila. Na seji je stalističe Rakovskega prodirlo in obljubljeno mu je bilo, da bo imel v bodoče bolj proste roke. Takoj nato je Rakovski odpotoval in rusko-angleška pogodba je bila sklenjena.

Trboveljski premog in drva
dobavlja
DRUŽBA ILIRIJA
LJUBLJANA Kralja Petra trg 8
Telefon št. 220
Plačilo tudi na obroke!

Iz pariškega novinarskega in strankarskega življenja.

(Od našega pariškega poročevalca.)

Pariz, avgusta meseca.

Naravno poletno spanje, v katerega redno pade v pasjih dnevih politična Francija, uporabljajo letos strankarske organizacije in veliko časopisje očitno za pregrupacijo, ki bi mogla že takoj v začetku prihodnje sezone povzročiti spremembo položaja. Izgleda, da se v senatu v prvič, kar obstoja 3. republika, snuje nekaka levofašistična skupina, ki si je nadelo nalogo, da pozivi z nekaj »jakobinske« krvi že malo senilni senat. Na čelu tega gibanja je mladi senator de Monzie, ki se je posebno v zadnjih mesecih razvil v prav pomembnega agitatorja. Mnogi si razlagajo to tako, da stremi Monzie priti preko Brianda do Herriotovega sledstva. Eno je na vsak način gotovo: Če pade Herriot, tedaj bi nastal v služaju osmega ali devetega kabineta Briand neizogibno vtis grozovite bleđičnosti, ker bi se morali tudi njegovi sodelavci vzeti le iz vrst ljudi, ki so bili najmanj štiri- do petkrat ministri.

V vsej tišini se pripravila opozicija za boj proti radikalno socialističnemu ministertvu. Političen položaj se je v toliko izpremenil da je danes le malo izgledov, da bi prišlo do sestave zmerne kabineta sredine. Levi elementi so se od osrednjega bloka preveč odtrgali in težiče vsake prave večine se mora nujno približati tesno do združenih socialistov, s katerimi se danes ne bi branili skupaj delati moške ko Raoul Péret, bivši predsednik parlamenta in Paté eden od prvih kandidatov nacionalnega bloka. Preostaja torej samo eno, to, kar se v Franciji imenuje brezupna opozicija: opozicija, ki bo imela morda polno srečo, ki pa ne more upati na noben ministrski sedež. Visokostasi Maginot je še vedno šef, poleg njega pa še Yves le Trocquer, Francois-Pencet in Reibel. Začudo pa ni prav nobene volje pripomoči padlemu

Millerandu zopet do poslanskega mandata, pa čeprav je ravno sedaj za to zelo ugodna prilika, ker je postal vsled smrti clémansističnega poslanca Ignace-a komoden mandat prost. Pravijo, da je vsled tega Millerand zelo ogorčen in da je pripravljen obesiti plašč malo bolj na levo. Na podlagi tega razpoloženja se da tudi razumeti pismo ki ga je pisal Millerand dekanu pravne fakultete v Bordeaux in v katerem zavrača trditve, kakor da bi iz lastne inicijative poslal Briandu ono brzojavko v Cannes, vsled katere je moral vlada Brianda odstopiti, konferenca sama pa bila razbita.

Opozicija bo v začetku prihodnjega parlamentarnega zasedanja brez dvoma razpolagala z novim velikim listom, mogoče z enim od petih konzorcijskih listov, ki so danes silno zaplavali v leve vode. Kot novi list desnice se zaznamuje »Journal«, čegar finančna podlaga je dobra in ki bi ga bilo dobiti za 40 do 50 milijonov frankov.

Od vladnih listov bo zlasti vsebinsko izpolnjen »Paris Soir«, ki bo v kratkem informacijski list prve vrste. Mogoče, da se hoče na ta način vplivati na »Temps«, da spremeni svoj kurs. Tednik Aux Ecoutes imenuje tudi že imena, ki bodo pri tem udeleženi.

Isti tednik poroča, da ne misli silno bogati poslanec Hennessy še naprej podpirati dnevnika »Quotidien«, ki izhaja sedaj dnevno v 400.000 izvodih. Na Francoskem je namreč stvar taka, da velja posamezna številka več, kakor pa znaša njena cena. Zato ne preostane drugega, ko da se deficit razdeli med one, ki so zainteresirani, da imajo svoje glasilo.

Priprave za boj so v polnem teku in pregrupacija sil za novi boj bo skoraj dovršena.

Politične vesti.

— Radič o svojih ruskih doživljajih. Znano je, da si Radič ne upa v Beograd samo zato, ker se boji, da bi ga v Beogradu ubili. Zato ni čuda, če je videl Radič tudi v Rusiji strahove. Tako je Radič pravilno dopisniku »Hrvata«, da so ga povsodi spremljali Niščevci agenti. Celo na Kavkazu so ga zasledovali. Tako je dobil Radič iz Kislovodska na Kavkazu brzojavko, s sledenjo vsebino: »Nujno je, da se vidimo. Naznačite pogoje sestanka!« Radič je nato takoj oddal brzojavko sovjetskimi oblastvom, ki so mu svetovale, da se brzojavki ne odzove, ker bi bilo nevarno. Sovjetska vlada je dobro znala za vse intrige proti Radiču in mu je zato svetovala, da ne gre nikamor. Pred njegovo stanovanje je bila postavljena straža, da je bil Radič siguran, vseeno bo Radič govoril o ruskih razmerah, pa čeprav ni niti smel, niti se ni upal iti med narod.

— O naši notranji politiki je dejal Radič, da je z deklaracijo vlade zadovoljen in da naj zato za njo glasujejo vsi poslanci HRSS. V kratkem bo seja Hrvatskega narodnega zastopstva, na kateri bo Radič referiral tudi o znamenitosti angleško-ruske pogodbe. Radič je dejal dalje, da je njegova stvar v tujni popolnoma prodira. Sedaj, ko ni več Pašič na vladi, da je minila vsaka nevarnost revolucije. Z veseljem je dalje javil Radič, da je dejal tudi Rakovski, brez katerega se na Balkanu ne zgodi niti najmanjša stvar, da je revolucija zlo in nobena dogma. Ali se je že Radič prestrašil, da bi mu sovjetski ukazali, da bi moral po povratku v Jugoslavijo pričeti osebno delati revolucijo.

— Kako je potoval Radič v Jugoslavijo. Dopisniku »Hrvata« je Radič na široko pripovedoval, kako je potoval v Jugoslavijo. Radič ni imel jugoslovanskega potnega lista, temveč samo potni list, ki mu ga je priskrbelo angleška vlada od Zveze narodov. V Mariboru je bil obmejni komisar v veliki zadreg. Prejšnja vlada je izdala povelje, da se Radiča aretirajo, kakor hitro stopi na jugoslovanska tla, nova vlada pa tega povelja še ni preklicala. Komisar je zato dodelil Radiču spremljevalca detektiva, ki ga je spremljal v Zagreb. V Celju je dejal ta spremljevalec nekemu detektivu, da ne ve, ali je Radičeva častna straka ali pa detektiv. Radič je nadalje izjavil, da ni hotel, da bi se mu priredil v Zagrebu poseben sprejem.

Prosveta.

Slavnostna predstava v opernem gledališču. Na dan otvoritve veleselja dne 15. t. m. ob pol osmi ur zvečer vrši se v našem Narodnem gledališču slavnostna operna predstava na čast udeležencev otvoritve ljubljanskega veleselja. Vprizori se velika ruska opera »Carjeva nevesta« pod vodstvom Balatke in v režiji režiserja Bucerja. Ta večer nastopi cela vrsta naših najodličnejših solstov. Glavno vlogo Marte polje gđ. Rozumova, trgovec Sobakina g. Betetto in Gerjaznova g. Popov. Lanska sedeba te opere je nekoliko izpremenjena ter obilavno natančno zasledbo v jutrišnji številki našega lista. Vstopnice za to predstavo so v predprodaji pri dnevnih blagajni v opernem poslopuj od 10. do pol 1. in od 3. do 5. popoldne.

Vprizoritve ljubljanske drame na čast udeležencev veleselja v Ljubljani.

Drugi dan veleselja. V soboto 16. t. m. vprizori ljubljanska drama ob 8. zvečer angleško veseloigro ameriških avtorjev Glassa in Kleina »Firma P. B.« Njeno dejanje se suče v trgovskih krogih ter sloni na sreči in nesreči ter humorosti dveh družabnikov, ki vodita firmo P. B., mjunih potnikov, uslužbencev in sorodnikov. Vsa veseloigra je polna komike, situacijske in besedne, v katere dnu pa se zrcali vsa plemenitost srca nastopajočih glavnih oseb. Pelipka igra gospod Lipah, njegovega družabnika gosp. Šest, gospodično Zlatoperovo gospa Sarčeva, gospo Pelipkovo gospa Medvedova, gospoda Pazinskega gospod Putjata. Nadalje nastopijo: gđ. Mira Danilova, gđ. Vid. gđ. Ježkova, gđ. Gorjupova, g. Plut, g. Cesar, g. Terčič, g. Drenovec, g. Jan, g. Medven in g. Sancin. Režira g. Putjata. — Nadaljnji spored dramskih predstav na čast udeležencev veleselja bo pravočasno objavljen.

Sport.

Dunajska Admira igra 24. t. m. v Ljubljani proti Iliriji.
Reprezentančna tekma Jugoslavija : Češkoslovaška se vrši 28. septembra t. l. v Zagrebu.

Kordelič, naš znani skakač Ilirije, je dosegel na Sušaku v skokih za prvenstvo Jugoslavije dve prvi mesti, in sicer v skokih iz 10 metrske in 3 metrske deske.

Jure Dnbravčič, znani simpatični igralec zagrebške Concordie, praznuje v tekmi proti M. T. K. ki bo dne 24. t. m. 15 letni jubilej svojega sportskega delovanja.

Vladna deklaracija sprejeta.

Ob pol dveh zjutraj je bila zaključena debata o vladni deklaraciji, na kar je odredil skupščinski predsednik glasovanje. Za vladno deklaracijo so glasovale vse skupine razven radikalov, samostojnih demokratov in velesrba Stanovjeviča. Med napeto pozornostjo skupščine je bil proglašen izid glasovanja. Za vlado je glasovalo 169 poslancev proti pa 114. Vladna deklaracija je s tem sprejeta in nova vlada je doživela svojo prvo zmagao.

Potek seje je bil sledeč. Za dr. Pelešem je dobil besedo poslanec Wilder. Ostro je napadal predsednika Jovanoviča, češ, da pomeni zaključenje deklaracijske debate kršitev skupščinskega poslovnika. Stavil je predlog, da se skupščina izreče v istem zmislu. Pri glasovanju pa je njegov predlog padel.

Nato je govoril bivši minister Simonović. Kritikuje vladno deklaracijo pred vsem zaradi tega, ker je nelasna. Nič ne ve, v čem da pravzaprav obstoji sporazum med sedanjimi vladnimi strankami in ne ve se niti to, ali hoče sedanja vlada izvesti revizijsko ustave ali ne. Obsirno govori nato Simonović o Radčevu in njegovem pristopu v seljaško internacionalo. Ta moskovska seljaška internacionala ni nič drugega ko prikrita komunistična internacionala. Komunisti vedo, da je njihov program tako razkrit, da ne smejo z njim agitirati in zato so ustanovili seljaško internacionalo, ki ima samo ta namen, da pod drugim imenom pridobi kmetško ljudstvo za komunistično revolucijo. Govoril so nato še samostojni demokrat Branković, davidovičevce Agatonovič in Božal Milan Pavlovič, Nikola Pašič in Boža Makšinovič. Pašič je podal samo kratko izjavo, da bo glasoval proti.

Ob pol dveh zjutraj je prešla zbornica k glasovanju in je bila vladni izglasovana zaupnica.

Društvo narodov in ozdravljenje Avstrije.

Generalni komisar Društva narodov na Dunaju, dr. Zimmermann izjavlja v svojem zadnjem poročilu, da bo finančna kontrola trajala tako dolgo, dokler ne bo uravnotežen avstrijski buđet. Konferenca, ki se bo vršila tekom tega meseca na Dunaju, bo odločila o nadaljni kontroli. Za sedaj se more konstatirati občutno znižanje deficita na železnica, tako državi ko tudi južni. Enako se opaža v proračunu padanje deficita. Od stotisoč uradnikov, ki bi se imeli po odloku Zveze narodov v Ženevi odpustiti, je bilo do danes odpuščenih 67.109. Tobačni dohodki se izboljšujejo, ravno tako tudi takse na industrijo, ki se smatrajo kot neposreden davek. Zveza narodov dela na temelju teh dohodkov svoje zaključke o avstrijskem buđetu. Izgleda, da se bo odslej te dohodke prevrigo v neposreden davek. Delo Društva narodov na finančnem ozdravljenju Avstrije je doseglo povoljne rezultate tudi na ekonomskem polju. Vendar pa bodo nastopile v Avstriji skoraj gotovo še nove ekonomske krize, ki bodo nekaka prehodna doba k ozdravljenju. Vse to pa je odvisno od zadostnega denarnega kredita. Iz tega je razvidno, da odvisi finančno ozdravljenje Avstrije od tega, če dobi avstrijska industrija potrebne kredite in sicer pod ugodnimi pogoji.

Naročajte „Narodni Dnevnik“!

V carstvu lakote.

(Nadaljevanje.)

Samara.

Vulkan lakote. Center, kamor se stekajo bežeče množice iz vseh krajev, da ujamejo vlak ali pa parnik, ki naj jih odvede kamorkoli... Vse beži. Iz vlaka sem videl na stepah plažeče se kolone bežečih zemljelcev. Ko rlo kač, ki se umikajo iz goreče šume na vse strani... Vse se giblje pod ednim čarodejnim geslom, ki buči zadnje sile v izmozganih telesih — »Proč!«

Ko je vlak obstal, so ga v hipu zasedli krasnoarmejski, za njimi pa je vsak drug pogled zastrla siva, gomazeča množica iztegnjenih rok in obupnih obrazov. Vsi glasovno so se zmešali v en sam, gostolešč vokal: kruča! Večinoma meščanski obrabi, zelo veliko je žensk vmes, bivše plemičinke.

Iz vagonov izstopajo vrečarji. Nad maso se je vzdignil prah. Vsak krčevito tišči svoj zaklad in ga besno varuje. Od nekod je zadonel rezek krik »Pomoči! Ropajol!« Vojška patrulla je šinila mimo vagona v njegovi smeri. Vrečarji spremlja celo krdele moshkih, žensk in otrok ki se z njimi pogajajo za kosček kruha ali pa za funt, samo »funtik« moke.

Koliko je tukaj ženski Strah! Moj spomin mi je v minuti obletel vsa prelestna, izrazita lica Volžank, kakor sem jih opazoval pred petimi leti. V hipu sem se spomnil vseh prenilnih družb v srečnejših časih. Kakšen čist in lep spomin na ostrosmno — hudomušne, vesele, stasite Volžanke!

Tukaj pa gledam tako strašna lica in tako čudno goreče, z edino intenzivno mislijo osmiljene oči! Gledam jih, kako se preganjajo od vagona do vagona, od grupe do grupe in obenem napeto izsledujejo vso okoličo. Roka mi sili k hlebcu, pa se spet umika. Nazadnje razrežem polovico in si jo v kosčkih razložim po žepih, da jo mamogredje razdam.

Pa komaj zapustim krasnoarmejska, ki straži stopnice, zapazim, da sem v namerji že opažen. Ali se mi vidi na obrazu? Tej gladni tolpi ne uide nobena kretinja in noben izraz daleč naokoli. Instinkti in ostrti čuti pračloveka so se tukaj v nekaj mesecih, mogoče tednih, razvili do stare izrazitosti. Oči jastreba, nos listice, kretnje podlasice... Bije se najprimitivnejši boj za kosček Ravnatoko sem včasih videl volkova, ki so celo noč oblegali vas...

Razdajam pripravljene grizljaje in si delam prostor. Vsak meri daljavo med svojimi prsti in med kruhom. Z nazornimi kretnjami dokazujem, da nimam več. Tukaj ni ne dobrote in ne hvaležnosti, ampak izključna in vsem razumljiva nujnost, ki te obvlada tudi v sferah, kamor ne seza zunanji pritisk. Nujnost podajanja, če sam nisi v kotlu, izvira iz najintimnejših predalov tvoje duše in tej nujnosti se ne upreš.

Na peronu leži dvoje nezakritih trupel, pri njih milicioner. Kolera! To noč je bilo na kolodvoru samem 207 slučajev. Iz čakalnic zaudarja strašen smrad, v zraku vti si enoten stok in vročično dihanje povalelnih množic.

Solnce pripeka in že, v njegovi vročini se zgosača smrad, pot, prah, dim, stoki in viki, vprašanja in odgovori v enoten, davč, neviden strup.

Med nogami švigajo raztrgani in umazani otroci. Hitro in sunkoma, ko lastavice obletavajo vsakega in vse in obrtujejo s prosjačenjem in s tatvino. Aretacije se ne bojijo. Ta jim je najmanj nevarna, včasih se pa celo prikladi. To so otroci, ki jim je kolera pobrala starše-begunce med čakanjem. Na stotine jih je, vseh let. Dojenčke in neboljčence do 4-5 let pobira oblast, starejše prepušča usodi, dobrim ljudem in njihovim sposobnostim. V mestu so nabili vsi vrtil, vse jasli, vse sirotišnice in šole in tudi privatne družine, ki same iščejo kruha, ne vedo kam z njimi. To je cela armada otrok, ki so v teku nekaterih tednov ali dni pozabili, da imajo otroci lahko tudi starše. Na stranskem ttru ravnokar sestavljajo otroški transport v Krim, ki je gosto obražen s krasnoarmejski. Sestre otroke posajajo v tovorne in osebne vagonne in jim dele juho. Milicioner jih uvršča in tudi strahuje. Otroci nad 10 let imajo že vse lastnosti starih in sestre pri takih nič ne opravijo.

Izva vojaškega korodona pa se begunske oči poželjivo upirajo v vojaško kuhinjo, iz katere se naliva otrokom juha.

Vračam se k peronu. Ravnokar pobirajo mrliča. Dva možakarja zavhitita roke in trupli zgineata, eno za drugim v nekaj zabol na kolesih, ki ga možakarja nato lastnorčno odpeljeta. Spomnil sem se, kako smo se otročaji metali v vodo »na tri«.

Švignil sem skozi čakalnica na prostoren trg pred kolodvorom, kjer si komaj delam gaz skozi ležeče ljudstvo. Vse je zabasano. Nekateri spe, drugi leže, vsi pa čakajo, kdaj se jih kdo usmili in jih odpelje iz tega pekla. Pod raztrganimi telesi je zbrano vse premoženje celih ujezdov.

Večinoma so to kmetje Buguruslanskega in Buzulukskega ujezda. Pripovedujejo mi o razpokani zemlji, o ovenelih gozdovih, o odletelih pticah in o uničeni živini. Kdor le dva, največ pa za pet pudov moke, drugi so svoje gnezdo kratkotalno zapustili. Vsak je bil prepričan, da bodo te vrste kupčije držale. Med begunci so pa bil tud že kupci, ki so se globoko kesali svoje požrešnosti. Ravno ta jih je poglala za prodajalci prej, nego bi bili pričakovali.

Ves trg je mudil prizor čudne žive kaše. Ko črvi v gnilem siru ali pa hročči v škrtih so gomazeli — ljudje. Pred tremi leti je imel ta trg bistveno drugačen značaj in silko.

Samara, ponosno in razvito trgovsko mesto, se je včasih kopala v blagostanju in njene poznejše skušnje so bile silno težke. Samara je bila z davnlja gojila tajno misel, prevladati Moskvo in ta želja je bila dominantna ob času vstaje l. 1918 pri organizaciji Narodne armade, ki je niti sama ni znala disciplinirati, obenem pa sta jo od dveh strani izpodjedala dva hudournika: rdeča armada in reakcija fevdalcev. Padla je Kazan, odletel je zeleni Sibirsk in prve dni oktobra 1918 se je zgrudila Samara. Šele takrat se je začela zanj prava revolucija. Nato jo je udarila še suša...

Dobri dve uri sem hodil in brodil po ulicah, ki so ždele in z zaprtimi izložbami dedle drhtele in gladni mrzlici. Driteenje je videlo v korakih pešcev, v sumenju kril, v obrazu v oknu, v obrtnem šumu, po čudežu še delujoče delavnice in v hitrem koraku vojaških patrulj. Drugače pa povsod sama smrt! Smrt v zarjaveli tramvajski progi, v praznih vogalih, kjer so včasih ča-

kali izvoščiki ali pa so gostolele branjevke Smrt v starih lepakih, ki so v cumjah viseli od desk, v nesmagi na ulici, na izsušeni Volgi in v ovenelem listju Strukovskega parka. Iskal sem znanca, pa našel nisem niti enega več, dasi so vsi bili koreniti! Samarci z družinami. Eni so bežali, drugi so bili ustreljeni ali pa so padli v boju tretji so napravili samomor. Mlada gospodična v informacijskem uradu mi je hladnokrvno iskala po listih samoobsebi umevne rezultate znanih življenj.

Sedim v Strukovskem parku in počivam. Misli ni nobene, možgani so utrujeni. Ze dva sta pristopila z vprašenjem, če kupim zlatinico. Najbrž imam solidno zunanost. Na klop priseda gospodična in začnaja pogovor. Čez pet minut se mi že predlaga za pet funtov, vem pa, da bi šla za kos kruha. Strah me je te Samare, ki razjedajo spomine in se norčuje iz njih! Večeri se in jaz se vračam.

Na kolodvoru se mi spet utrujajo oči na gomazeči množici. Cenijo jo na 25.000 ljudi na kolodvoru in v njegovi bližini!

Cedalje bolj pogosto pristopajo mlade meščanke. Splošna zahteva je »samo funtik«, pa jo lahko odpeljam, kamor hočem, ali pa me ona odpelja k sebi. Stanovniške krize ni, ker begunci sploh ne marajo s kolodvoru. »Samo funtik« — to je cena ženske, pravzaprav pa sploh ni cene, ker je preveč ponudb in — nobenega kupca. Pomanjnanje telesa je le način prosjačenja. Prodajanje strasti je gola izmišljotina o zakladu in o blagu, ki ga nikjer ni in ki ga tukaj nihče ne rabi. Sexus je anabronizem, prizvet v to novo vrvenje s stare planete, ki se je imenovala Zemlja.

(Dalje prihodnjak.)

Dnevne vesti.

Ljubljana, 13. avgusta.

— **Kraljevo potovanje v Pariz.** Po poročilih iz Beograda se doznavajo iz vladnih krogov, da namerava kralj N. Vel. kralj potovati v drugi polovici septembra v Pariz. Natančno dan odhoda še ni določen. Kralja bo spremljala na njegovem potovanju min. predsednik Ljuba Davidović in zunanji minister dr. Vojta Marinković.

— **Odklikovanja.** Kralj je odklikoval večje število duhovnikov z redom sv. Save 4. in 5. razreda. Večina duhovnikov je iz Srbije in Južne Srbije.

— **Izpuščen novinar.** Pravo sodni minister je podpisal ukaz, s katerim se izpušča iz zapora Drag. Ikončić, urednik »Republike«.

— **Spomenik padlim borcem na Cetinju.** Na Cetinju se te dni odkrije spomenik na Božični večer l. 1918 padlim borcem. Spomenik bo te dni dovršen. Odboru za odkritje tega spomenika, je poklonila cetinjska občina znesek 5000 dinarjev kot podporo.

— **Višja pedagoška šola v Beogradu.** Glasom odredbe prosvetnega ministrstva bo sprejetih te dni v višjo pedagoško šolo v Beogradu potomnatečaj 22 kandidatur, in sicer 18 učiteljev in 4 učiteljice.

— **Za evharistični kongres,** ki se vrši dne 16. t. m. v Oseku, je prometno ministarstvo dovolilo poseben vlak, ki bo odpeljal iz Beograda na dan kongresa opoldne. S tem vlakom potuje na kongres tudi minister dr. Korošec.

— **Invalidski zakon.** Te dni se prične diskusija med zastopniki invalidskega združenja in delegati ministrstva socialne politike radi invalidskega zakona.

— **Zavodi za slepe deklice.** Uprava doma slepih v Zemunu je s sodelovanjem ženskih humanitarnih društev sklenila organizirati stalne azile za slepe deklice. Ti azili bodo urejeni v samostanih Sv. Jovana in Gabrovca v neposredni bližini Niša. Za ureditev teh azilov je potrebnih že 100.000 dinarjev. Azili so že toliko urejeni, da se zamore sprejeti nekoliko slepih deklic.

— **Slepčev spremljevalec.** Te dni je prišel v Beograd neki slep kmet iz Subotice. Ker ni imel s seboj nobenega spremljevalca, je otiplal na ulici nekoga dekca in ga zaprosil, naj ga spremlja na kolodvor. Deklec je pristal in stopil s slepim možem v tramvaj. Ko sta izstopila, je slepec prošil dekca, naj mu gre na označeno mesto iskati stvari, katere mu ne nesel na kolodvor. Deklec je šel, a se ni vrnil. S pomočjo sočnih ljudi, je slepi kmet ugotovil, da ga je mali spremljevalec okradel in mu napravil škodo za 3000 dinarjev.

— **Posilstvo 11 letne deklice.** Te dni je subotička policija odkrila umazan zločin. Železniški uradnik Ormány je posilil neko 11 letno deklico, ki se je nahajala s svojo materjo v subotičkem kopališču. Ormány, ki je poznal dekletovo mater, je ob priliki kovanja predlagal, da plavata z njeno hčerko na nasprotni breg, kar je mati dovolila. Ko sta prispela na nasprotni breg, je Ormány posilil deklico in jo pri tem okužil s strašno spolno boleznijo. Dekletce se je sramovalo razodeti materi, kaj se ji je zgodilo, slednjič pa, ko se je bolezen šlašala in so poklicali zdravnika, je prišla cela zadeva na dan. Zverinski pohotnež je bil aretiran.

— **Prodana nevesta.** V Belcinici se je nedavno pripetil naslednji slučaj: Nek mlad človek je bil že nad eno leto zaroben z neko 21 letno, visoko in zdravo deklico. Neznana pa si je premislila in je prošil svojo nevesto, naj ga odvede danc je besede. Dekle ni imelo ničesar proti temu in je bilo pripravljeno dati svojemu zarobcu »besedo nazaj«, toda le po pogojem, da ji on preskrbi izmed svojih prijateljev novega ženina, ki jo bo poročil. — Ženitev je itak loterija — je menila mladenka — in ne vem, zakaj ne bi mogla z nekim drugim prav tako srečno živeti v zakonu, kakor s teboj. — In odšla sta v neko kavarno, kjer je bilo zbranih precej ženitovanih kandidatur. Rdečično dekcle je bilo vsem všeč in ni se bilo treba dolgo ogledovati za ženina. Pristopil je neki mlad kmet in ponudil za nevesto 850 mark. Kupčja je bila sklenjena in dekletovi starši so bili tudi zadovoljni. Izkupček za prodano nevesto je nevesta porabila za nabavo potrebnega hišja.

— **Strašna eksplozija v Ameriki.** V noči od 10 na 11. t. m. je v Mashvili v državi Tennessee zletela v zrak velika državna municijska tovarna. Škodo cenijo na 20 milijonov dolarjev. Število človeških žrtev še ni ugotovljeno. Daleč na okoli so razbita okna in hišah in strehe raztrgane. Kar je bilo v bližini tvornice poslalo, so popolnoma upepeljena. Plameni strahovitega požara, ki je nastal vsled eksplozije, so se videli na 45 kilometrov daleč. Vzrok eksplozije še ni znan.

— **Iz gorečega letala sta skočila.** Te dni se je vnelo nad otokom Sepel neko letalo madžarsko-rumunsko zrakoplovne družbe in je padlo na zemljo. Ko je pričel goriti stroj, sta se pilot in neka njegova spremljevalka vrgla iz gorečega aeroplana v vodo in sta ostala nepoškodovana.

— **V nezavestnem stanju videl svojo taščo umirati.** V srbskem zdravilišču Aranđelovac se je pred kratkim pripetil sledeči zanimivi slučaj: Nekemu starejšemu sopsodu, po poklicu trgovcu, je postalo polpoldne nenadoma slabo. Nahajal se je ravno v zdraviliškem parku, kjer se je vsedel na neko klopi in izgubil zavest. Po nekoliko minutah se mu je zazdelo, da je doma v Kragujevcu v sobi svoje tašče. Videl jo je, kako ji je nenadoma postalo slabo, kakor se je začela boriti s smrtjo in je slednjič umrla. Ko se je prebudil, je o vsem tem obvestil svojo ženo, in ona sta se napotila v avtomobilu domov v Kragujevac. Ko sta vstopila v hišo sta našla staro taščo v resnici mrtvo.

— **Mednarodna družba železniških tatarov aretirana.** Po poročilih iz Trsta se je tamkajšnji policiji posredilo, da je aretirala deset članov mednarodne družbe železniških tatarov, ki so izvrševali svoje operacije večinoma na brzovlakih med Trstom in Dunajem. Ta družba je tudi osumljena, da je svojevčasno izvedla v Zagrebu večjo tatvino pri nekem juvelirju.

— **Kmečki praznik na Bledu.** Pripravljali odbor za kmečki praznik na Bledu, ki bo dne 8. septembra t. l. objavila, da izkaznica za znižano železniško vožnjo ne stane 7 Din, kakor je bilo poročano v »Kmet listu«, temveč samo 1 Din.

— **Dve minuti molka za padle vojake.** Preteklo nedeljo je praznoval nemški narod spomin vojakov, ki so padli na bojnem polju tekom svetovne vojne. V Berlinu se je vršila žalobna svečanost pred poslopjem državne zbornice, kjer je govoril veliki množici ljudstva predsednik nemške repu-

blike Ebert o spomninu padlih junakov, katerih duh bo živel večno. Po opravljenih svečanostih je na dan znamenje zavladala med navzočimi grobna tišina, ki je vladala 2 minuti. Ob istem času so se ustavili vsi vlaki in delo v tovarnah. Po vsej republiki so praznovali spomin vojnih žrtev na isti način.

— **Brezvestna mati.** V vlakcu na progi med Čaginom in Blinjskim kotom se je seznanila neka kmetica Frančiška Adler z neko 25 letno nezanko, ki je imela v naročju malga otroka, še dojenčka. Na postaji Blinjski kot je zaprosila neznanca kmetico, naj nekoliko prime otroka, češ, da gre na postajo nekaj iskat. Poteklo je par minut, vlak se je začel pomikati naprej, a neznanke ni bilo od nikoder. Ko je kmetica prispela v Sisek, je na tamkajšnji žandarmarji prijavila slučaj. Zandarmerija je uvedla strogo preiskavo in zasleduje brezvestno mater dojenčkovo.

Ljubljana.

— **Državna borza dela v Ljubljani** ostane v soboto, dne 16. t. m. radi srušenja urad. prostora za stranke zaprta.

— **Odklikovanje.** Dne 12. avgusta 1924 je magistratni ravnatelj po primernem nagovoru pripeljal g. Nikolaju Rusu, magistratnemu slugi, ki služi pri ljubljanski občini že nad 50 let, na prvi zlati medaljo za državljanske zasluge, katero je naš kralj podelil zvestemu služabniku. Slovesnost se je izvršila pred zbranim uradnimstvom in ostalim uslužbenstvom mestnega fizikata, pri katerem g. Rus služi in pred zastopniki Društva nižjih mestnih uslužbenecov.

— **Iz šišenskih barak.** Barake v Spodnji Šiški so policijsko, kakor tudi sodniško znane, kot ubikacije, kjer prebivajo mnogo vročekrvnih in drugačnih ljudi, ki dajejo oblastem neprestano opravka. Danes je bil policiji zopet enkrat — po par dneh namreč — prijavljen slučaj lahke telesne poškodbe, čigar pozorišče so bile šišenske barake: Jožeta Kosirnik je obrnela z nogo 9 letnega Franca Školca tako, da ga je telesno poškodovala.

— **Poneverba.** Čevljarški pomočnik Jože Račič je poneveril železničarju Alojzju Mahničju 2 para podplatov, I. Kapušar pa je izvalil 720 K gotovine — obema pod pretvezo, da jima naredi čevlje — mesto, da bi bil naredil čevlje — je neznan kam pobegnil.

— **Tatvina.** Marjana Podrekar je prijavila policiji, da ji je bila v času od 22 do 26. avgusta ukradena iz nezaklenjene miznice v kuhinji zlatca ovrtna veržica, vredna 500 Din. Storitve je neznan.

— **Policijske prijava.** Tatvina I. prestopke cestnopol. reda 13. prest. pasjega kontumaca 3. kaljenje nočnega miru 2, telesne poškodbe 2, poškodbe tuje lastnine 2, prest. zglajevalnih predpisov 1, golufuje 2, pobege od doma 2, ovadne radi pregreška po § 104 s. k. z. 1, prevadano krošnjarstvo 1.

— **Arrestacije.** Cerar Franc in Kolovrat Jože radi suma tatvine; Struna Franc radi nedostojnega vedenja, (moralo so ga na vozičku pripeljati na polje, ker je bil pijan in ni hotel iti peš).

— **I. ljubljanska ženska podružnica »Družbe sv. Cirila in Metod«** prav pridno pripravila srečolov, katerega čisti dobitek se porabi za mladinsko knjižnico za našo obmejno dečo. Prosimo vlnjudo, vse p. t. občinstvo, da naše narodne dame pri tem velepomembnem pokretu blagohotno podpira. V tej zadevi ima podružnični odbor dne 14. (v četrtek) avgusta ob 5. uri popoldne sejo v pisarni C. M. družbe v Narodnem domu. K seji se vabijo vse p. t. zg. odbornice in članice ter vse narodne dame in sopsodčnice, ki jim je pri srcu narodno obrambno delo.

— **Ljubljanski skavti!** Stegov sestanek v četrtek 14. t. m. ob 10. uri. Udeležba v kroju strogo obvezna za vse odseke. — Močni hrast. stegovodja.

— **Pravilničen stolp.** Stolpčič, ki je izložen v drogeriji »Adria« v Selenuburgovi ulici, je narejen iz šatulj po vsem svetu znane »Ovomaltine«, ki je prirejena iz svežih jajec, mleka, kakaoa in dr. Wanderjevega medenega ekstrakta.

Marlbor.

— **Klavern socialistični shod.** V nedeljo dopoldan so imeli socialisti v Gambričevi dvorani shod, katerega so sklicali pod firmo »boja proti dragini«, v resnici pa je bil ta shod prva priprava za prihodnje občinske volitve. Shod ni razočaral samo socialističnih voditeljev, ampak tudi njihove nasprotnike; kajti udeležilo se ga je komaj krog 100 oseb. To je za Marlbor, ki šteje na tisoče delavcev, ki so ob nedeljah prosti, res skrajno klavern rezultat velikega napora.

— **Nezadovoljstvo z listo Narodnega bloka.** V vrstah pridobitnih slojev se je pojavilo nezadovoljstvo z listo Narodnega bloka za občinske volitve, ker da je na listi, posebno na prvih mestih, ki so izven nevarnosti, premalo zastopnikov teh slojev. Po našem mnenju je to nezadovoljstvo docela neupravičeno. Pridobitni sloji so skoro vsi brez izjeme vpisani pri tej ali oni stranki, ki je zastopana v bloku in so torej kot taki imeli še pred sestavo liste dovolj prilike, doseči izpremembo, oziroma boljše zastopstvo. Sedaj, ko je lista sestavljena in vložena, pomeni vsako tako kritiziranje samo napeljevanje vode na nemški mlin. Nacionalni interes in disciplina zahtevata, da se opuste vsake bodiš stanovske ali strankarske kritike in vsa nezadovoljstva, ker stoji potreba po slovenskem značaju mestnega občinskega sveta visoko nad vsemi drugimi. Ne bodimo malenkostni v velikih vprašanjih! Bodimo možni in disciplinirani bojevnikji za narodni značaj Maribora!

— **Tatvina čebel.** Posestnik Ivanu Jaušniku v Kozlju pri Sv. Kungoti je neznan tat v noči od 2. na 3. t. m. ukradel čebele in panje v vrednosti 800—1000 Din.

— **Nepreviden kolezar.** Včeraj popoldne je Karl Salamon, ljudsko šolski učencec na breški cesti povozil s kolešom triletnega Bogdana Teršavca. Zdravniki je ugotovili, da ima Bogdan zlomljeno levo nogo.

Raznašalko ali raznašalca

išče uprava lista za Viški okraj. — Zglasiti se pri upravi.

Primorske vesti.

— **Nejasni gospod Šček.** Javili smo, da je poročal italijanski novinar Scocchi v mlinski »Seri«, da se je njemu izjavil bivši poslanec Šček, da je asimilacija Slovencev v Italiji naraven in neizbežen proces. Povezali smo zaradi tega g. Ščeka, da pove, v koliko je vest italijanskega lista točna. Mesto tega pa beremo v »Goriški Straži« oster napad na »Edinost«, ki ni zakrivila drugega, ko da je v polemiki s Scocchiem priobčila tudi oni del njegove izjave, ki govori o g. Ščeku. Gospodje, zakaj ste vendar ogorčeni? Ali ste mar jezni, ker je izvedela slovenska javnost, kaj se je v italijanskih listih o naših gromovnikih? Zakaj čisto jasno ne demantirate in rečete: Gospod Scocchi, vi lažete, in zakaj te izjave ne pošljete tudi »Seri«, ki je Scocchijevo izjavo priobčila? Zakaj? Na to treba odgovoriti, ne pa da napadate »Edinost«, ki vendar ne more biti tako nečastnikarska, da bi prezrla Scocchijev članek ali pa celo za Slovence najvažnejši odstavek o asimilaciji. Zdi se nam, da so bili nekateri gospodje preveč ljubezni vli in so se zagolopirali, sedaj pa ne bi hoteli niti tega priznati.

— **Thotapec smrtno zadet.** V gorški bolnici Usmiljenih bratov so pripeljal 36 letnega Silvija Samsa iz Pole, stamojkega v Goriči, z izstralkom v levo stran pljuč težko ranjenega. Zgodilo se je dne 9. t. m. v prvih jutranjih urah v Avčah na meji. Samsa je skušal vthotapiti večje jugoslovanske tobake. Finančni straži se je zdel sumljiv, ker je nesel vrečo na rameh, zato ga je pozvala, da obstane. Samsa pa je vrgel vrečo na tla in skušal ubežati. Straža je storila svojo dolžnost ter je oddala strel, ki ga je zadel v hrbet, da se je v trenutku zgrudil z vso svojo težo na zemljo. Njegov položaj je zelo opasen.

Dopisi.

— **Slovenska Bistrica.** V našem mestu kot po vseh večjih okoliških občinah so zmagale pri nedeljskih občinskih volitvah napredne stranke. Tako je dobila v Slov. Bistrici združena JDS in NRS 5 odbornikov in napredna meščanska stranka istotako 5 odbornikov, medtem ko ima SLS le 7 odbornikov. Zupanil nam bo vseskokor napreden župan. V Sp. in Zg. Poljskavi, Črešnjevcu, Vrhljoh, Sv. Martinu na Pohorju in Morju pri Frami, je opažati lepe uspehe narodne radikalne stranke. Besni, neosnovani napadi »Straže« na napredne, iskrene rodoljube, so pokazali velik in zaslužen fiasco. V Slov. Bistrici so zlasti državni in javni nameščenci pokazali disciplino in zapopanje do naprednih strank in si s tem pridobili z lahkoto dve odborniški mesti. — Dne 14. t. m. t. j. v četrtek zvečer točno ob pol 9. uri, prirede oficirji in vojniki slovenjebistriške garnizije družabni večer. Razen sodelovanja vojaške godbe iz Maribora in burke »Zdravnikov strežnik«, nastopijo oficirji solopevci in močan vojaški pevski zbor, ki ga je v kratki dobi prav dobro izvedbal g. poročnik Turk. Meščani kot okoličani, pokazujejo upoštevanje kulturnega delovanja naše slavne armade in posinito pridrežev, ki gre v korist »Jadranske Straže«.

— **Gasilska vaja.** V nedeljo popoldne ob 2. uri se je vršila kombinirana velika gasilska vaja ob polnoštevni udeležbi moštva celjskega gasilnega društva.

— **Kot gasilni objekt se je vzelo novo carinsko skladišče:** tri sesalke so v sedmih minutah iz šestih cevi brizgale vodo na streho in pokazale, da bi zamogle preprečiti v slučaju nesreče tudi največji požar. Prva sesalka je na hidrant, druga na ročni pogon iz Savinje, tretja, na parni pogon iz Savinje, iz drugega nadstropja, kamor so bile v naglici postavljene lestve, so spuščali ljudi po vrsti na cesto, kar je bilo veselo za mladež, ki se je zastoni zabavala. Nato je parna brizgalna gonila vodo po 700 metrov dolgih cevh iz Savinje na glavni trg, kar se je izkazalo za slučaj odpovedi vodovoda kot zelo važno. Gasilno društvo si pripravila novo brizgalno na motor ter zbira za to pri raznih zavodih in posestnikih prostovoljne prispevke. Do tu je vse v redu. Le eno smo na žalost morali zopet grajati, da gasilno društvo še sedaj, v šestem letu Jugoslavije, ni vpeljalo slovenskega poveljevalnega jezika. Če je šlo drugod — mora tudi tu biti.

Sodišče.

ZARADI MOŽIČKA

— **Je imela Terezija M.** 46 letna žena pekovskega mojstra hudo jezo na 19 letno Minko, hčerko Jakoba Travnca. Če je imela ljubosumnost resno realno podlago ali ne, vesta sigurno samo objekt nastale sovražnosti, pek M. in Minka T., mi drugi si samo lahko mislimo, kar hočemo. Dejstvo pa je, da je Terezija M. svoje gorje potožila v svoji prodajalni, torej v javnem lokalu dvema drugima Evinima hčerama, od katerih je bila ena stara, druga mlada. Pa bodiš stara ali mlada, ženska ne pozna močljivosti. Šli sta in povedali sta zanimivo novico tudi drugim ljudem in tako je prišla stvar prav hitro tudi Minki na ušesa. Minka je, dasi ne ravno atletske rasti, precej energična punica, zato se je podala v pekarijo ter stavila Terezijo M. na odgovor, »Demarša« ni imela dovoljnega uspeha in tako je prišlo, da je vložila Minka zoper Terezijo M. tožbo radi prestopka zoper varnost časti.

— **Sodnik:** »Vi ste toženi, da ste o Travnovi Minki govorili razžaljive stvari, da ste takorekoc rekli, da ima razmerje z Vašim možem.«

— **Obdolženka:** »Ne, tega nisem rekla. Rekla sem samo, da hodi v pekarijo. — Več nisem rekla.«

— **Sodnik:** »No, bomo videli, kaj bodo pričje povedale!«

— **Priča Polona Batelino,** stara 60 do 70 let, žena betonskega mojstra, izpove, da je vprašala obdolženko, ki se je hotela takrat ločiti, če je prišel njen mož že nazaj. Obdolženka ji je odgovorila, da ga je »vzela v resnici nazaj, ampak pod pogojem, da z Minko ne bo nikdar več govorila.« Druzejga ni nič rekla.

— **Priča Marija Sodej,** žena zidarskega polirja izpove, da ji je obdolženka povedala da »je bila Minka nekoc z njenim možem v prodajalni zaklenjena...«

— **Sodnik:** »No, kaj ste si pa Vi pri tem mislili...?«

— **Priča:** »Nč, kaj s' bom mislna?«

— **Sodnik:** »Kaj da je bilo med njima...?«

— **Priča:** »Tist pa sama vesta. — Mene ni bo zavrnel!«

— **Advokat mladoletne Minke (poleg očeta jo zastopa tudi advokat):** »Nekaj ste si

Gospodarstvo.

Češkoslovaška notna banka.

— **Nemčija ustanavlja svojo samostojno notno banko,** Poljska je uvedla svoj zloti in naravno je, da se tudi na Češkoslovaškem vedno bolj množe glasovi za ustanovitev samostojne češkoslovaške notne banke. Vsaj je bila Češkoslovaška tista država, ki je prva z lastno silo stabilizirala svojo valuto in uredila svoje valutno vprašanje.

— **Ze prvi češkoslovaški finančni minister dr. Rašín,** ki je položil temelje zdravim češkoslovaškim financam, je spoznal, da more zaupati tujina v češkoslovaško valuto samo tedaj, če je valuta popolnoma neodvisna od države. Zato je bil že leta 1920 izdelan statut za samostojno češkoslovaško notno banko. Ta statut je bil izdelan na podstavi, da se bo trg zlata osvobodil in da bo zato mogoče zgraditi novo češko valuto na zlato podlagi. Tretjina delniškega kapitala nove notne banke bi bila rezervirana državi, ki bi imela tudi v upravi banke velik upliv. Ker se pa ni uspelo izpolniti vsi predpogoji, ki jih je statut predvideval za osnovanje zlate valute in ker se je ob priliki sklenitve angleškega posojila spoznalo, da tujina zelo želi, da se osnuje samostojna češkoslovaška notna banka, se je izdelal nov načrt.

— **Na temelju vladne naredbe** z dne 12. maja 1919 ureja v Češkoslovaški promet z bankovci Bankarski urad finančnega ministarstva. Ta urad ni popolnoma prost političnih uplivov in obstoji zato vedno nevarnost, da bi mogla vlada povzročiti inflacijo. Je sicer res, da ni dosedaj niti en češkoslovaški finančni minister dovolil povišanja števila bankovcev brez zadostnega kritja. Toda javnost hoče gotovost, da država sploh ne more uplivati na notno banko in da gre merodajen upliv nad njo samo gospodarskim krogom.

— **Na kakšni podlagi naj se ustanovi bodoča češka notna banka,** še ni določeno. V zadnjem času se vedno bolj utrjuje nazor, da se postavi novo notno banko na bazi češkoslovaške krone in ne na zlato podlagi. Sedanja češkoslovaška krona je stabilizirana in je ena sedmina zlate krone. Na tej podlagi se tudi računa že v trgovskem svetu, vsled česar bi bilo najenostavnejše, da bi se to faktično stanje uveljavilo tudi pri novi notni banki. Vse kaže, da bo ta nazor tudi prodril.

— **se obsodi na 300 dinarjev globe,** v slučaju neiztrljivosti pa 6 dni zapora. — Zagovornik priglasil vzklic in poldrugo uro trajajoče debate je konec.

— **Priča:** »Nč pa nič!«

— **Obdolženkin zagovornik:** »No, če nič, pa nič!«

— **Sodnik** zasliši nato razžaljeno Minko kot pričjo, čemur se obdolženkin zagovornik protivi, češ Minka je prav za prav zasebna obožiteljica, ne gre, da bi se jo zaslišalo, ko imamo pričjo tu. Sodnik predlog zavrne in Minka izpove: »Ko sem stavila obdolženko na odgovor, mi je rekla: »Kaj se boš z mano kregala, takrat ga bla pr mlr pstila in ne za nim hodila.« Izrečno je pristavila, da ostane pri tem, kar je govorila.«

— **Obdolženkin zagovornik predlaga,** da se zasliši pričja Ladislav Zemčič, ki bo potrdil, da je bila obožiteljica res z obdolženkinim možem zaprta v prodajalni, in pa pričja Marija Sever, ki bo potrdila, da je tožiteljica res hodila za obdolženkinim možem in ga ni pustila pri miru. Sodnik zavrne predlog kot nedopusten.

— **Nato ogovarja zagovornik objektivno in subjektivno zastaranje.** — Ugovor ne obvelja, vsaj v celem obsegu ne.

— **Med debato se manifestira ženska zgovornost in bojevitost s tolikim poudarkom,** da prisili sodnika h groznji: »Tih bodite — sicer vas bom vse ven spodil.« — Posebno Minka je dokazala, da je energično dekcle, celo z zagovornikom se je angažirala.

— **Sodba:** Obdolženka je kriva prestopka zoper varnost časti v smislu § 487 k. z. ter

— **Pošta Ljubljana vel sejm.** Na razstavišču IV. ljubljanskega velikega sejma se odpre začasna pošta, ki bo poslovala od 15. do 25. avgusta t. l. in bo opravljala vse poštne, brzojavno in telegrafsko službo. Uradne ure bodo za plačilno službo od 9. do 12. in od 15. do 17., za vse drugo poslovanje pa od 9. do 18. ure.

— **Velesajmski stanovanjski urad** posluje od danes 13. t. m. ob 8. dop. do 25. t. m. v permanentni v pisarni na glavnem kolodvoru (baraka poleg restavracijskega vrta). Velesajmskih stanovanjskih zadevah se je obracati na ta urad istotam in ne več na magistrat, oziroma na velesajmsko ravnateljstvo. Telefon št. 736.

— **Tržne cene v Trbovljah:** Govedina: v mesnicah: L. 24.—, II. 22.—; na trgu: L. 23.—, II. 22.—; Teletina: v mesnicah: I. 30.—, II. 26.—; na trgu: I. 27.50, II. 25.—; Svinjina: meso: na trgu: 32.50; slanina 34—36.50; mast in сало: 35—37.50; prekaljeno meso 40—45; gnat. 45.—; Perutnina: piščanci: 15—25; kokoši: 40—50. Mleko: 4—4.50; surovo maslo: 60; čajno maslo: 70. Jajca: 1.50 komad. Kruh: beli: 6.30; črn: 5.30. Špecerislko blago: kava: 49—75; sladkor: kristali 20.50, v kockah 22.50; milo 18.50. Moka 00: 6.50. Krma: seno 0.50—1. Sočivje in sadje: paradizniki: 5.50; grah v stročju: 8; fižol v stročju: 2—2.50; novi krompir: 1.50; salata: 6.50; glavnoto zelje: 6; paprika: 1—1.50 kom.; slive: 6; jabolka 4—5; bruske 6—9; česen: 0.25—0.50 kom.; gobe: lističke: 2; čebula: 2—3; kumare: 0.25—1 Din komad.

— **Goriški trg.** Dne 12. avgusta so bile na goriškem trgu sledeče cene: fižol v stročju od 40 do 80 stotnik, bruske od 0.60 do 1.30 lre, jabolka od 0.50 do 1, grozdje od 2 do 2.30, breskve od 2 do 3 lre, fige od 1.40 do 1.60 lre in krompir po 30 do 40 stotnik.

DOBAVE.

— **Prodaja sodarske robo.** Direkcija šum v Vinkovcih bo prodala dne 3. septembra t. l. razne sode. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Dobave.** Dne 30. avgusta t. l. se bo vršila pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banjaluki oферtalna licitacija glede dobave 472.000 kg ovsa. — Dne 11. septembra t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave raznih potrebščin (kleja, gipsa, kalofonije, smirkovega papirja, ščetk, dekstrina itd.). Dne 16. septembra t. l. se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici ponovno oферtalna licitacija glede dobave volnenih mazalic. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Dobava bakrene žice.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo: 500 kg bakrene žice št. 50, in 300 kg bakrene žice št. 60. Pogoj se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenu Direkcije Državnih železnic v Ljubljani. Gospodarska cesta (nasproti Velesajmu) vsak delavni dan od 10. do 12. ure. Kolekovega ponudbe je predložiti najkasneje do 25. avgusta 1924.

— **se obsodi na 300 dinarjev globe,** v slučaju neiztrljivosti pa 6 dni zapora. — Zagovornik priglasil vzklic in poldrugo uro trajajoče debate je konec.

ZARADI RAZPEČAVANJA KOMUNISTIČNIH LETAKOV Z NASLOVOM »PROLETARCI, PROLETARKE!«

— **sedla na zatožni klopi** pisark Gabrieli Žitko in vrtinar Peter Cermelj, oba iz Zaloga Obdolženca sta, da sta delila letake v vlakcu med vožnjo iz Zaloga v Ljubljano

Zdravniki in zdravništvo v Rusiji.

Neki ruski mediciner je poslal uredniku »Rulja« interesantne podatke o stanju zdravnikov v Rusiji. Zdravnikom je praksa dovoljena, vendar pa morajo zanj dobiti patent od borze dela in plačati predpisane davke. Materialni položaj zdravnikov je zelo nepovoljen. Akademik dobiva 72 rubljev, asistent 21 do 42, direktor klinike 62 rubljev mesečno; toda to je pri tamošnji druginji na vsak način premalo in so zdravniki s tem prisiljeni, da ob istem času opravljajo več poklicev. V Moskvi je danes 2500 brezposelnih medicincev. Najde se sicer tu pa tam nekaj zdravnikov, ki krasno zaslužijo, posebno starejši in znamenitejši zdravniki, dočim ni dala revolucijska doba nobene znamenitejši medicinske avtoritete. Zdravniki iz te dobe ne uživajo pri ljudstvu nobenega zaupanja; celo komunisti po- iščejo vedno le starejšega zdravnika. Medi- cinske fakultete so toliko trpele, da bo Ru- sija ostala tekom desetih let brez profesor- jev. Epidemije so pobrale najboljše medi- cinske moči. Večina klinik in laboratorijev se nahaja v najslabšem stanju, vendar pa se stremi za tem, da se čimprej spravijo v red. Začelo se je posvečati posebno paž- no socialni higijeni. Zakon najstrožje prepoveduje konkubinat z mladoletnimi osebam. Kdor drugega okuži z vene- ricno boleznijo, je obsojen na 3 leta zap- ora. Odprava plodu s smrtno posledico se kaznuje s 5-letnim zapornim. Odprave plodu z zdravniško operacijo so dovoljene in jih je bilo zaregistriranih leta 1922 7992. Prost- itucija ni urejena, vendar pa obstoji uradni in- stitut za njeno pobljanje.

To in ono.

ROMANSJE IN DVA TISKARJA, ARETI- RANA V MILANU KOT PONAREJEVAL- CA DENARJA.

Milanski policiji je prišlo na ušesa, da funkcionira v Vigevano že dalj časa tovar- na za ponarejanje bankovcev. Sprva se ni dalo ugotoviti, kako operirajo ponarejalci, niti v kakem obsegu razpečavajo ponarejene bankovce. Vedelo se je samo, da se ponarejajo desetilske novčance in da ponarejevalci v Vigevano niso docela neznan- osebe. Dne 8. t. m. pa je policija na podla- gi preciznejših podatkov aretirala neko ose- bo, ki se je legitimirala kot pisatelj Alberto Demade Quattrini, 30 let star, stanujoč v Milanu, s soprogo in sinom. Skoro ob isti uri je aretoval drug funkcionar družega osumljenca, 27 letnega Angela Crespija, iz Bergama, stanujočega v Vigevano, kjer je solastnik tipografske Crespri in Valvassori. Obdolženca sta sprva trdovratno tajila. Drugi dan pa je Crespi priznal in povedal, kako se je odločil k tako sramotnemu in riskantnemu podjetju. Povedal je, da je pre- teklo zimo... videvši, da gledališko podje- tje, ki ga je vodil, ne prosperira, temveč vedno bolj hira — potožil o tem Quattri- ni. Quattrini mu je enostavno svetoval, naj začne ponarejati novčance. Crespi je pri- znal, da je splošno nekoliko okleval, napo- sled se je pa definitivno odločil ter prego- voril še svojega kompanjona Valvassorija, da je storil tudi on tako.

Na podlagi tega priznanja so aretirali še Valvassorija. Dosedaj so našli 42.000 novčanic po 10 lir, 50 klišev, 12 štampilj in velikansko množino barv. Policija išče dalje, zaka-

prepričana je, da je za pol milijona ponare- njenih bankovcev v prometu, da pa dosega znesek vseh ponarejenih novčanic 3.000.000. Med tem se je policiji posrečila tudi areta- cija še nadaljnjih udeležencev: 23 letnega tajnika tiskarne Crespi, Renata Bonija in Quattrinijevega mlajšega brata, Alfredo.

Zena, ki ne odstopi od svoje pravice.

Poročali smo že na kratko, da je bila v Mehiki umorjena Angležinja Evans in da so bili njeni morilci že od mehikanske vlade ustreljeni. Sedaj poročajo listi podrobno- sti, kako je umrla Angležinja. Bila je že starejša žena toda še vedno močna in nad vse energična. Jahala je dobro in dobro je znala tudi streljati. Njena last je bila velika kmetija, katero so si na podlagi mehikanske agrarne reforme lastili tamošnji kmeti, ki so napol Indijanci in na pol belokožci. Že maja meseca leta 1923 je prišla na posestvo An- gležinje četa oboroženih mož in zahtevala, da jim izroči farmo, ali pa da bo ubita. To- da Angležinja se ni ustrašila in je vstrajala na svoji farmi. Mesec julija je izšla nova naredba vlade, s katero je bilo posestvo Angležinje razlaščno. Protij temu odloku se je Angležinja pritožila na najvišje sodišče. Se predno je to izreklo svojo sodbo, je odredil guverner, da se del njenega pose- stva odda kmetom. Skoraj na to so ti tudi v resnici zasedli 250 akrov njene zemlje. Decembra meseca je izbruhnila v okraju dr- žavljanstva vojna. Vlada je poslala tedaj An- gležinji v varstvo 15 vojakov. Kljub temu pa je bila njena farma skoraj nato napadena. Napad je bil sicer odbit, toda hiša je bila zelo poškodovana. Tedaj je pisala Anglež-inja svojim sorodnikom, da se ne umakne, pa čeprav bi zaradi tega morala umreti,

ker je pravica na njeni strani. Ko se je pretekli teden peljala Angležinja s svojim oskrbnikom, ki je bil Nemeč, v bližnje me- sto, da bi dvignila neke račune, je bil njen voz napaden od banditov. Angležinja je bila težkorajna in je padla z voza tako nesre-čno, da so prišli njeni lasje med kolesa in da jo je voz vlekli s seboj. Čeprav je bila An- gležinja oropana, pa vendar niso napada izvršili banditi. V Mehiki je bil že leta 1917 sprejet zakon, po katerem so bila vsa ve- leposvetstva z vsemi zakladi pod njimi razla- ščena. Od tega je bila silno prizadeta Ame- rika, ker bi vse ameriške petrolejske druž- be izgubile svoje vrelce. Zato je organizira- la Amerika revolucijo za revolucijo in končno dosegla, da je Mehika za Ameri- kance razlastila zakon razveljavila. Za an- gleške državljane pa je ostal agrarni zakon v veljavi in zato bi morali tudi posestvo Angležinje dobiti agrarno reformni upravi- čenci. V tem pa je nastopila Anglija, ki je zahtevala za svoje državljane iste pravice, ki so jih ameriški že imeli. Mehikanska vl- ada sicer v tem zmislu še ni popustila, toda ni verjetno, da bi se mogla uspešno dalje upirati. Zato je razumljivo, če je Anglež-inja v dobri veri tako energično branila svoje posestvo, kakor je na drugi strani raz- umljivo, če so bili kmetje tako razjarjeni, da so ubili ženo, ki jim je jemala njihovo pravico. Ni treba še omeniti, da so si kmet- je z ubojem Angležinje poslalsali stališče.

Davkarje povsod enake. »Berliner Tagblatt« poroča: Pisatelj, ki ni imel leta 1923 nobenih dohodkov, je neprestano pre- jemal od davkarje opomine, da mora pla- čati davke. V letu 1924 pa je nakrat pričel prejemat še precej dobre dohodka. Čakal je, da prejme od davkarje poziv za pla-

čanje davka. Toda davkarja se sedaj ni oglasila. Nato se je javil sam. In davkarja mu je predpisala dohodninski davek in 30 odstotkov globe, ker je hotel svoje dohodke »prikrivati«. Kmalu nato dobi poziv, da plača prometni davek in 40 odstotkov pribitka kot kazni, ker se je hotel odtegniti svoji davčni dolžnosti. Vsa zadrževanja so bila zamaž in moral je plačati. Ko pa je plačal, dobi čez par dni poziv, da plača davke in obenem seveda tudi račun za opo- min in zaimudne obresti.

Trgovina modnih čevljev in špecialist za ortopedično in anatomsno obuvalo

Fran Szantner,
Ljubljana, Selenburgova 1.

Ker se je Tarzan izdal za lovca, je šel večkrat lovit v okolico. Cele dni je romal po gričevju okrog, toda zmirom, kadar se je približal ljubki ga- zeli, jo je pustil, da je zbežala. Streljanje ubogih in nebranjnih živali ga ni zabavalo.

V resnici tudi poprej ni nikdar pobil nobene živali sebi v zabavo. Veselil se je le resničnega boja in resnične zmage. Na predrznem lovu divja- čine je moral meriti svojo spretnost in moč s spre-tnostjo in močjo živali. Toda s polnim želodcem iti iz mesta streljati ponižno, ljubko gazelo — čemu! To se mu je zdelo bolj kruto kakor uboj človeka. Vsled tega je hodil na lov sam, da niso opazili, da noče streljati živali.

Nekoč je bil v smrtni nevarnosti, bržkone vsled tega, ker je šel samo na lov. Jahal je počasi skozi malo zaseko, ko je blizu njega počil strel in mu je krogla prestrelila plutvinasto čelado. Obrnil se je takoj in v diru jezdit na vrh griča, pa ni mo- gel odkriti nobenega sovražnika in tudi ko se je vracal v Bu Saado, ni našel nobenega živega bitja.

»Da,« je dejal sam pri sebi, »Olga je vrgla svojih dvajset tisoč frankov naravnost v vodo.« Tisti večer ga je stotnik Gerard povabil na malo večerjo.

»Gotovo niste bili posebno srečni na lovu?« je vprašal častnik.

»Ne,« je odvrnil Tarzan, »mala divjačina je tod okoli kaj boječa. Sploh me ne mika posebno streljati malo zverjad. Rad bi šel nižje na jug, da bi se poskusil z vašim alžirskim levom.«

»Dobro,« je dejal stotnik. »Jutri marširamo v Djelfo. Morda se priklopite naši četi. Poročnik Gernois in jaz sva poslana s tristo možmi preiskat kraje, kjer povzročajo roparji nemire. Morda nam bo damo, da pojedemo skupaj nad leva. Kaj mislite?«

Tarzan je rad soglašal s predlogom in se ni obotavljal sprejeti ga, toda stotnik bi se čudil, če

bi izvedel pravi vzrok Tarzanovega veselja. Ger- nois je sedel njemu nasproti in zdelo se je, da ga ni razveselilo stotnikovo povabilo.

»Videli bode,« je pripomnil stotnik Gerard, »da je lov na leva bolj razburljiv, kakor lov na gazele.«

»Tudi ta ima svoje nevarnosti,« je odvrnil Tarzan, »posebno če gre človek sam lovit. To sem skušal danes. Obenem sem se prepričal, da je ga- zela sicer najbolj vendar še daleč ne najstrahopet- nejša žival.«

Zraven — je mitogrede pogledal Gernois, ker ni hotel vzbuditi njegovega sum. Hotel mu je pa vendarle naznačiti, da ve za zvezo z gotovimi do- godki. Gernois je res zardel, toda Tarzan se je ob- našal, kakor da ničesar ne vidi. Dosegel je svoj namen in zasukal pogovor drugam.

Prihodnje jutro je bila kolona pripravljena za marš proti jugu. Tarzana je presenetilo par Arab- cev, ki so se tudi priključili četi.

Na njegovo vprašanje je Gerard odgovoril: »Ti ljudje ne spadajo k nam. Grejo pač z nami, ker imajo isto pot.«

Tekom svojega bivanja v Alžiru je Tarzan za- dostno spoznal značaj Arabcev, da je uganil, da to ni pravi vzrok; Arabcu ni namreč prav nič do družbe s tujci in še posebno francoskih vojakov ne. Postal je nezaupljiv in se odločil, da bo skrbno opazoval malo gruppo, ki je sledila glavni koloni. Vendar se niso niti takrat, kadar so počivali, toliko približali, da bi jih Tarzan dobro videl.

Bil je do dobreda prepričan, da so najeti mo- rilci in ni dvomil, da vodi Rokof zaroto. Vsekakor si pa ni bil na jasnem, ali se hoče Rus maščevati za doživela ponižanja ali pa skupno z Gernoisom vohuni. Če bi bilo to zadnje res — in zdelo se mu je verjetno, odkar je Gernois spoznal, da ga sum- ljivo opazuje — potem je moral računati z dvema močnima sovražnikoma, ki sta imela v alžirski pu- stinji vsakovrstne možnosti odstraniti ga mirno in ne da bi vzbudila kak sum.

Ko je kolona dva dni taborila v Djelfi, je od- jahala proti jugozapadu, odkoder so naznanili de- lovanje roparjev, ki so obiskali plemena ob vznož- ju gora.

Mala četa Arabcev, ki jim je sledila iz Bu Saade, je naenkrat izginila in sicer v oni noči, ko je bil izdan ukaz za odhod iz Djelfe. Tarzan je na-

videz slučajno izpraševal moštvo, toda nihče mu ni mogel povedati, kje je četa ostala ali kam je odšla. Stvar se mu je zdela sumljiva, posebno, ker je videl pol ure prej, predno je stotnik Gerard iz- dal ukaz za odhod, poročnika Gernois v pogo- voru z nekim Arabcem. Le Gernois in Tarzanu je bila znana smer novega marša. Edino, kar so vojaki vedeli, je bilo, da morajo biti drugo jutro pripravljani za odhod. Tarzan se je vprašal, če ni Gernois morda izdal Arabcem cilja tega potovanja.

Pozno popoldne so taborili v mali oazi; okrog nje so se razprostirali pašniki nekega šejka, čigar črede so bile ukradene in pastirji pobiti. Arabci so prihajali iz svojih šotorov iz kozjih kož, obkolili vojake in jih obsuli z vprašanji, ker ti so bili tudi domačini. Tarzan, ki se je z Abdulovo pomočjo že naučil par besed arabščine, je izpraševal enega mladih mož, ki so spremljali šejka, ko je prišel po- zdraviti stotnika Gerarda.

Ne, nobene čete dvanajstih jezdecev ni videl priti iz Djelfe. Sicer je pa v okolici še več oaz in morda so se ustavili kje drugje. Potem so v oazah tudi roparji. Ti se potikajo v malih gručah severno Bu Saade in celo do Annale in Buiro. Morda so bili celo posamezni roparji, ki so se vračali z zabav- nega pohoda v eno teh mest.

Drugo jutro na vse zgodaj je razdelil stotnik Gerard svojo kolono na dva dela in poveril vod- stvo drugega dela poročniku Gernoisu. Hoteli so očistiti gorovje onkraj ravnine.

»In s katerim delom pojedite vi, gospod Tar- zan?« je vprašal stotnik. »Ali pa vas mogoče sploh ne zanima lov na roparje?«

»O, pač, zelo,« je odvrnil Tarzan hlastno. Raz- mišljal je, kakšno opravičilo bi navedel, da bi ne spremljal Gernois. Toda njegova zadrega ni traja- la dolgo, ko je Gernois spregovoril sam od sebe: »Če bi gospod stotnik lahko pogrešal družbo gospoda Tarzana, bi mi bilo v čast, če bi se go- spod Tarzan hotel priključiti meni.«

Te besede so zvenele tako prijateljsko, da Tarzan ni smel ugovarjati. Tako sta se požurila zatrevati drug drugemu svojo zadovoljnost nad to odločitvijo.

Poročnik Gernois in Tarzan sta torej odjahala drug ob drugem na čelu male čete. Toda Gernois- ovo prijateljstvo ni trajalo dolgo. Komaj so se toliko oddaljili, da jih stotnik Gerard in njegovi ljudje niso videli, je zapadel zopet svoji prejšnji molče- nosti. Pokrajina je postajala zmirom bolj valovita.

Najcenejše nove in rabljene pisalne stroje

v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih računskih, množevalnih in kopirnih strojev.

Ludvik Baraga, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6.II.

Barvne trakove, karbon—indigo papir ter vse druge potrebščine. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

FRANC CERAR,

družba z o. z.
v Domžalah pri Ljubljani
tovarna

slamnikov in klobukov

zaloga v Celju, Gosposka 4.

Popravila se sprejemajo vsako sredo v Ljubljani, Prešernova ul. 5. na dvor. Kovačič & Tršan.

Naiboljša kolesa in šivalni stroji

za rodbinsko in obrtno rabo so edino

Josipa Petelinca, znamke Gritzner in Adler
Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

MALI OGLASI

Suhe gobe

kupuje Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica.

Beli damski filc-klobuki došli. Cena od 180 Din. višje. Minka Horvat, modistka, Ljubljana.

3 pisarniške sobe

v III nadstropju (lift) takoj in v I nadstropju s 1. novembrom odda Pokojninski zavod v Ljubljani.

Trgovski lokal

manjši, blizu državnega rudnika so odda istotam se sprejme natakaro, ki položi 5000 Din kavicje. Naslov v upravi lista.

Kupi se

do 200m² zemlje na periferiji mesta. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Dom«.

Gospodinja,

srednje starosti, želi primerne službe, samostojna moč. Izvež- bana vseh gospodinjinskih del, z znanjem šivanja, vezenja in drugih ročnih del, gre tudi za vzgojiteljico k otrokom, katere imajo matere. Cenjene ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro: »Skrbna gospodinja.«

Motorno kolo

»Puch« 5 ks. v dobrem stanju so vsled odpotovanja proda za 5 200 Din. Jamski trg 196, Ze- lena Jama, Ljubljana.

Za krojaško obrt

iščem lokal na prometnem kraju, ako mogoče s stanovanjem bilo na deželni ali v mestu. Ponudbe na Alojz Jager, krojač, Laško.

Trgovski pomočnik

izkušen v manufakturni in spe- cerijski stroki, vojaščine prost, išče mesta za takoj, kjerkoli Gre event, tudi za potnika. Po- nudbe pod »Pošten« na upravo lista.

Kdo posodi 2000 Din

za izboljšanje male trgovine v dobrem industrijskem kraju, proti odplačilu v 10 mesečnih obrokih po 200 Din in obrestih 25%, ubogemu invalidu z 100% de- lanemožnosti. Ponudbe na u- pravo lista.

10.000 Din

posojila se išče, event. se od- stopiti tudi stavbena parcela. Na- slov v upravi lista.

Na prodaj

2¹/₂ konjskih sil močan dinamo. Rabljen samo 1 leto. Cena po dogovoru. Alojzij Vrhovc, Zu- žembek.

Pletilni stroj

znamke »Ilirija«, štev. 6, za pavolno in volno, dobro ohranjen se ugodno proda. Na ogled in cena pri Angela Valter, Tržič štev. 220.

Služkinja

boljša, mlajša, išče mesta pri boljši rodbini, (tudi z otroki). Ponudbe pod »Pridna in zvesta« na upravo lista.

Trgovec,

mlad, samostojen, želi znanja v svrhu ženitve, z gospodično, ki bi imela veselje do gostilne in nekaj premoženja. Le resne ponudbe s sliko pod »Srečna bodočnost« na upravo lista.

Krojaškega pomočnika

za velika dela, s plačo po do- govoru, ter hrano in stanovanjem v hiši, sprejme takoj: Rudolf Ribezel, krojač, Dol pri Hrast- niku.

Lepa kočija

takse prosta, se zelo po cenil proda. Na ogled in cena: Grajš- čina pri Sv. Duhu, Škofja Loka.

Lepo posestvo

v Visi, pripravno za vsako obrt, posebno za trgovce in gostilničarje, radi družinskih razmer na prodaj. Naslov v upravi lista.

Posetite od 15.-25. avg.

IV. VZORČNI VELESEJM

V LJUBLJANI

NAJUGODNEJŠA PRILIKA

za nakup vsakovrstne najboljše in najcenejše robe tu- in inozemstva.

Velesejmske legitimacije se prodajajo v de- narnih zavodih vseh mest in dajejo pravo na 50 % znižano vožnjo tudi na brizgalnikih (razen S.O.E. in br. 3, 6.)

PRIRODNE KRASOTE SLOVENIJE. STANOVANJA PRESKRBLJENA.

Dnevne vstopnice se dobe pri blagajnah za ceno 10' - D.

Pohištvo

vseh vrst, oprave za spalne sobe iz trdega in mehkega lesa, kakor za jedilne sobe, kuhinjske oprave, pisarne itd. priporočam po jako ugodnih cenah

Josip Andlovic,
strojno mizarstvo
Karlovska cesta štev. 22.

ZALOGA POHISTVA.
Komenskega ulica štev. 28

Najnovejše knjige

O. ZUPANCIC, Veronika Deseniška, tragedija, str. 185 — »Splošna knjižnica« štev. 28 — Vez. Din 82.—, broš. Din 25.—, finejša izdaja celo platno Din 66.—, pol platno Din 60.—, broš. Din 52.—, luksuzn. izdaja, v usnje vezana Din 130.—

F. ERJAVEC, Brezposelnost in problemi skrb- stva za brezposelnice, 80 str. — »Splošna knjiž- nica« štev. 27 — Vez. Din 17.—, broš. Din 12.—

L. ANDREJEV, Crne maske, drama, str. 82 — »Splošna knjiž.« št. 26 — Vez. Din 17.—, br. Din 12.—

E. L. BULWER, Poslednji dnevi Pompejev, ro- man, »Splošna knjižnica« št. 24—25 — I. del vez. Din 88.—, broš. Din 30.—, II. del (v tisku).

L. N. TOLSTOJ, Kreutzerjeva sonata, rom. str. 136 »Spl. knjiž.« št. 22 — Vez. Din 20, broš. Din 14.

J. ZEYER, Gompaci in komurasaki, japonski rom., str. 154. »Spl. knj.« št. 20, Vez. Din 20, broš. Din 14.

A. SIC, Kmečke hiše in njih oprava na Gorenj- skem. (Slovanski narodni slog) mapa na finem pa- pirju Din 90, Luks. izdaja na finem kartonu Din 140.

Zahtevajte cenik!